

A Bakony-hegység barlangjainak és mesterséges üregeinek denevér-faunisztikai felmérése

Paulovics Péter¹ – Görföl Tamás²

¹CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, 6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6.

E-mail: paulovicspeter@tvnetwork.hu

²Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány, 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

E-mail: gorfi@tmta.hu

Abstract – Underground bat roosts of the bakony Mountains

The most succinct summary of the underground living bat population of the Bakony Mts. is that colonies are small in number, but rich in species. We can not find thousands of bats in the caves like in the Bükk Mts. or at other mountainous areas, but elsewhere in Hungary such high number of species can hardly be found that occur in many caves here. Results are positively influenced by the nettings in the mating season, which arguably show the bats of the given cave or mine, but it is our belief that the specimens swarming there and then arrive for the mating place itself, thus they belong to the given location. Together with the results of the nettings in the mating season it is not difficult to find locations in the Bakony Mts. with more than 10 bat species showed out. Only eight locations have a wintering population of more than a hundred specimens and the largest observed number is only 351 (Csengőzsomboly). The largest number of species observed at the same time at a given place in winter is ten species (Hajszabarnai Pénz-lik). In summer the underground shelters, with the exception of the Inotai karsztvízakna, are almost empty. The speleological activity is intensive in the mountain, thus there are more and more known caves and the caves are getting better known. The number of artificial cavities is significant due to mining activities getting abandoned. At the same time disturbance is high due to these activities. Approximately half of the significant caves are locked by grill and breakings are rare. In the future a few more places should be closed or the locking should be repaired. The species composition of the bat fauna and the frequency of the species have not significantly changed in the past 15 years. A measureable decrease exists in case of the large Myotis-species, but the population of the lesser horseshoe bat is increasing. The greater horseshoe bat is just about to extinct from the Bakony Mts., the Schreiber's bat became an occasionally observed species from a commonly found one during the 1980s. Characteristic species in this mountain include the barbastelle (one of the most commonly found species in caves) and the Natterer's bat (the Csengőzsomboly is one of their noted shelter in European comparison).

Bevezetés

A Bakony a klasszikus tájbeosztás szerint a Balaton partjától Pannonhalmáig, a Móri-ároktól Hévízig tart. A földtani felépítés is emellett szól. A tágabb értelemben vett Bakonyt 5 kistáj-csoportra, ezen belül 16 kistájra lehet felosztani. További 3 kistájra osztható a Balaton északi partja. A denevérek szempontjából jelentős földalatti szállások az Északi-Bakony (1. Öreg-Bakony, 2. Keleti-Bakony, 3. Bakonyi kismedencék, 4. Veszprém – Devecseri-árok) és a Déli-Bakony (5. Veszprém – Nagyvázsonyi-medence, 6. Kab-hegy – Agár-tető-csoport) kistájainak területén vannak.

A Balaton partjáról északnak indulva több lépcsőben érjük el a Magas-Bakony 5-700 m-es vonulatait, majd tovább haladva hirtelen letöréssel érünk a Bakonyalja 2-250 m-es szintjére. A hegység zöme mészkőből áll, de déli irányba haladva egyre jelentősebb szerepet kap a kőzetalkotásban az egykori vulkánosság. A domborzati változatosság az éghajlatban is erősen tükröződik: az ÉNy-i és a magasabb központi részeken az atlanti, DNy-on a mediterrán, míg K felől a kontinentális hatás érvényesül.

Az éghajlat, a domborzat és a földtani felépítés együttesen határozzák meg a vízrajzi jellemzőket, mindezek pedig az élőlények környezeti feltételeit. Ez egyben kijelöli az állatföldrajzi határokat is. Papp Jenő felosztása szerint (1968) a denevérek szempontjából releváns területet öt kistájra oszthatjuk: Balaton-felvidék, Keszthelyi-hegység, Déli-Bakony, Északi-Bakony, Keleti-Bakony. Az alább részletesen is tárgyalt denevérszállások az utóbbi három kistáj területén vannak, a faunájukban mutatkozó különbségek jól alátámasztják Papp Jenőnek ezt a felosztását.

A tanulmány csak a szerzők és munkatársaik által a Bakony földalatti denevérszállásain 1993-2006 között gyűjtött saját adatokra alapoz. Igyekszünk emellett – ahol ehhez van elérhető adat – más, korábbi információkat is felhasználni, de a leírt (!) adatok száma meglehetősen kevés. Különös jelentősége van ennek az időközben a Bakonyból gyakorlatilag kipusztult hosszúszárnyú denevér (*M. schreibersii*) esetében. Jó fajismerettel rendelkeznek, ezért elfogadható adatforrások és behatóbban tanulmányozták a Bakonyban a denevéreket Bankovics Attila, Dobrosi Dénes, Mátics Róbert és Megyer Csaba. Tőlük azonban még nem sikerült adatokhoz jutni, és a BTM sem rendelkezik írásos anyaggal e személyektől.

A hegységben 42 olyan barlang és mesterséges üreg van, melyekben denevéreket találtunk a fent említett időszakban. A szálláshelyek köre tovább bővíthető illetve bővül a legújabb felmérések nyomán is. A 2004-es év eredménye a hárskúti fennsík több, számunkra új üregének átvizsgálása, melyek mindegyikében találtunk denevéreket. Ezt a felfedező munkát tovább kívánjuk folytatni. Ilyen nyitás indult és várható a jövőben a Déli-Bakonyban.

Szinte megmagyarázhatatlan, hogy egy ennyire barlangos vidékről miért nincsenek az újabb denevérkutatásokat (kb. 1986-tól) megelőző időszakból faunisztikai és állományadatokat. Topál Györgynek nem tartozott rendszeres vizsgálati területei közé, a helyi múzeum gerincesekkel foglalkozó munkatársai, külsősei pedig – egy kivétellel – nem foglalták írásba eredményeiket (ill. a gyűjtemény példányainak adatait). Ezért csak sejtéseink vannak arról a denevérbőségről, ami a Bakony barlangjaiban évtizedekkel ezelőtt lehetett. Hogy mára (ill. a 80-as évekre) ennek az állománynak csak töredéke maradt fenn, azért legvalószínűbb, hogy az igen fejlett és szervezett barlangkutatás tehető felelőssé. A legnagyobb jó szándékkal sem lehet komoly feltáró munkát úgy végezni, hogy ez ne járjon a denevérek elköltözésével, már pusztán a rendszeres bejárás miatt is. Több példa mutatja ezt (pl. Csengő-zsomboly), de oka lehet a felszámolódásnak turisztikai látogatottság (pl. Odvas-kő, Pörgöl-barlang), vagy más emberi zavarás (pl. tűzgyújtás a szentgáli Tűzköves-hegyi-barlangban, a Sűrű-hegyi Ördög-likban) is. Ugyanakkor reményt kelt több jel is. A Mecsekben az Abaligeti-barlang telelő nagy patkósdenevérei alatt évtizedek óta járnak el a látogatók tömegei. Ha biztosítva van, hogy ne nyúljanak az állatokhoz, azok megszokják a zavaró ingert. Másik reménysugár a mesterséges üregek, felhagyott mélyművelésű bányavágatok érzékelhető benépesülése denevérekkel. Ezek a helyek sosem lesznek barlangkutatás vagy turisztika célpontjai, védetté nyilvánításukkal, szükség esetén lezárásukkal ideális és zavartalan

szállást biztosítanak a nyugalmat kívánó kolóniáknak. Emellett azonban a legfontosabb denevéres barlangok teljes nyugalma is biztosítani kell. A funkciókat (védelem, kutatás, bemutatás) ésszerűen el kell osztani természetes üregeink között.

A táblázatokban használt rövidítések: D – detektorral megfigyelve; V – vizuálisan megfigyelve; DI – Dombi Imre; GyCs – Gyurman Csaba; PP – Paulovics Péter; SO – Somogyvári Orsolya

Eredmények

Alba Regia-barlang

Település: Isztimér (Fejér megye)

Egyéb elnevezések: Vadász-nyelő barlangja, Vackor-nyelő-barlangja, I.- 44.-es víznyelő barlangja, Csőszpusztai Alba Regia-barlang, Alba Regia Cseppkőbarlang, I-45, I-44

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-1

UTM-kód: BT74C3

Tszf.: 452 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász dachsteini mészkő. A Dunántúl leghosszabb barlangja, összjáráthossza 3600 m, fokozottan védett. Egyben az egyik legmélyebb barlang is a Dunántúlon (200 m). Szerkezete a rétegek mentén kialakult oldási járatok eredményeképp labirintusszerű. Igazán nagy termei nincsenek. A Tési-fennsíkon két, egymáshoz közeli töbrben egy-egy bejárattal nyílik a felszínre. Mindkét bejárat kútgyűrűvel biztosítva, ráccsal zárva van, turistajelzés vezet hozzá. A barlang kutatását, kezelését a csőszpusztai Alba Regia Barlangkutató Csoport végzi, bejárás is velük egyeztethető. Az itt észlelt fajok száma 13, ezek közül 3 fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Plecotus sp.	Author
1995.12.29.	49	4	1	2	-	-	-	PP
1996.03.01.	23	2	1	1	-	-	-	PP
1996.12.30.	34	13	1	-	1	-	-	PP
1997.12.30.	43	4	-	-	-	-	-	PP
1998.12.29.	58	1	1	-	-	-	-	PP
2002.02.24.	26	13	7	4	-	-	-	PP
2003.03.15.	81	2	-	-	-	-	1	PP
2005.02.27.	138	2	1	2	-	-	-	PP
2006.03.05.	115	2	2	-	-	1	-	PP

1. táblázat. Megfigyelési adatok az Alba-Regia-barlangból.
Table 1. Data of visual observations in Alba-Regia-Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Mema	Nnoc	Nlei	Paur	Bbar	Author
1993.07.04.	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	PP
1993.08.26.	-	6	-	40	32	31	1	3	8	-	1	25	-	PP
1994.07.16.	-	4	-	-	-	-	-	2	3	-	1	-	-	PP
1994.07.22.	-	1	-	-	3	-	4	-	-	-	-	-	-	PP
1994.08.28.	1	6	-	32	36	40	-	-	3	2	-	16	-	PP
1994.09.01.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	PP
1995.08.26.	-	3	-	6	21	5	-	1	5	-	-	3	-	PP
1996.10.18.	-	1	-	3	9	4	-	-	-	-	-	-	-	PP
1997.07.20.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	PP
1997.08.23.	V,D	2	-	38	-	20	-	1	2	-	-	6	-	PP
1998.08.20.	3	3	-	38	52	13	1	-	1	-	-	9	-	PP
1999.08.28.	1	3	-	118	53	43	1	-	4	-	-	24	-	PP
2000.09.02.	-	1	-	16	11	3	-	-	1	-	-	1	-	PP
2000.10.13.	-	2	1	2	20	1	-	-	-	-	-	11	-	PP
2001.08.22.	-	5	2	80	62	61	1	3	4	3	-	9	-	PP
2002.08.30.	1	6	2	70	77	68	2	-	5	1	1	31	1	PP
2003.08.29.	-	2	-	20	19	17	-	-	1	-	-	6	-	DI
2004.08.20.	-	3	-	37	14	11	-	4	2	-	-	2	-	PP
2005.08.20.	2	5	-	23	13	32	-	-	6	-	-	2	-	PP
2006.08.21.	1	11	-	18	11	26	-	-	7	-	-	7	-	PP

2. táblázat. Az Alba-Regia-barlangnál végzett hálózások eredményei.

Table 2. Data of mist-nettings at Alba-Regia Cave.

A barlangkutatók évkönyveiben nagyon sok feljegyzés szól a denevérekről. Ezek közül teljességgel megbízható adatok csak a kis patkósdenevérekre vonatkozóak, legtöbb esetben elfogadhatóak a közönséges denevér megfigyelések is (de hogy mely esetekben?...), fajismeret hiányában azonban a többi megfigyelés csak „denevér”-ként értékelhető. Más adat a barlang denevéreiről egyszerűen nincs.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Szerencsére ez a kiemelkedő denevérvédelmi jelentőségű barlang jó kezekben van a barlangászoknál. A csoport közismert denevérvédő hozzáállásáról, számlálásokat is végeznek. A túrák során vigyáznak a telelő állományra (elsősorban kis patkósdenevérekre), így ezek száma évről-évre növekszik. Minden alkalommal eljönnek a nászidőszaki hálózásokra is.

Csengő-zsomboly

Település: Olaszfalu (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: I.-51.-es víznyelő barlangja, I-51

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-4

UTM-kód: YN23D1

Tszf.: 480 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete alsó-jura mészkő (bejárati szakasz) és felső-triász dachsteini mészkő. Bejárata egy van, kútgyűrűvel biztosítva, nyitható, kerek ráccsal lezárva, turistajelzés nem vezet hozzá. Egy rendszert képez a mellette nyíló Ördöglyukkal, de ember számára nem

járható az összeköttetés. Ez alatt a bejárat alatt helyezkedik el az Ördög-terem, mely a denevérek legfontosabb gyülekezőhelye. A bejárat után keskeny, hasadékszerű, közel függőleges járatok és tág aknák sorozata a zsomboly. Igen mély, a Bakony legmélyebb ismert barlangja, 210 m összáráthossza mellett 133 m mély. Denevérek szempontjából csak az Ördög-termet és az első aknát, a Harang-aknát szoktuk átvizsgálni, lejjebb az állatok jelenléte már ritka. A fajlista 12 fajból áll, 4 közülük fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Mbec	Mmys	Myotis sp.	Paur	Bbar	Author
1995.01.22.	1	89	15	-	13	-	-	-	9	-	PP
1995.12.29.	1	48	-	-	3	-	-	-	2	8	PP
1996.03.02.	3	207	3	-	25	1	-	-	7	-	PP
1996.12.30.	4	58	2	-	3	-	1	-	-	-	PP
1997.02.08.	-	118	4	-	3	-	2	-	1	-	PP
1997.12.30.	2	43	1	-	2	-	-	-	-	-	PP
1998.12.30.	2	39	3	1	1	-	-	-	2	-	PP
2000.02.12.	2	175	21	1	12	-	2	-	2	-	PP
2001.02.02.	2	140	2	-	12	-	-	-	-	-	PP
2001.12.29.	3	30	1	-	3	-	-	-	-	-	PP
2002.02.24.	2	174	9	2	26	-	-	-	2	-	PP
2003.03.01.	3	242	29	1	66	4	-	-	6	-	PP
2004.02.28.	-	95	-	1	8	-	-	-	2	-	PP
2005.01.05.	-	7	2	-	4	-	-	-	1	-	PP
2005.02.27.	5	78	5	-	38	-	-	-	1	-	PP
2006.03.06.	4	177	26	-	64	-	1	5	-	-	PP

3. táblázat. Megfigyelési adatok a Csengő-zsombolyból.
Table 3. Data of visual observations in Csengő Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Mema	Paur	Bbar	Author
1993.07.05.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2002.08.31.	-	10	11	73	69	60	-	-	15	29	8	PP
2003.08.30.	-	1	-	5	1	3	-	-	2	2	-	DI
2004.08.21.	-	-	1	7	-	7	-	-	1	1	1	PP
2005.08.21.	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	PP
2005.09.15.	-	79	14	29	182	43	-	-	9	6	3	PP
2006.08.22.	-	10	1	27	2	32	-	-	3	3	5	PP
2006.09.01.	D	23	10	43	86	98	1	-	8	4	6	PP
2006.09.22.	1	20	7	11	121	32	-	1	2	8	2	PP

4. táblázat. A Csengő-zsombolyban végzett hálózások eredményei.
Table 4. Data of mist-nettings at Csengő Cave.

Mivel a közelmúltban felfedezett barlang, a barlangkutatók évkönyvén kívül denevérekre vonatkozó más adatforrás nincs. E tekintetben teljesen az előbbi barlangnál leírtak vonatkoznak ide is.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A barlang felfedezésekor itt talált több száz denevér (1979. augusztus 14-én!) már a múlté. A barlang bejárása, kutatása azóta is nagyon intenzív mind a téli, mind a nyári időszakban. A denevérek jelenlegi fő tanyahelye, az Ördög-

terem szerencsére kiesik a bejárasi útvonalból, de az egykori szállás, a Harang-akna már rendszeresen zavart. A kutatókon kívül más nem jár a barlangba, lezárását eddig nem törték fel, bár ez a rács nem megfelelő denevérvédelmi szempontból. Remélhetőleg a mentési gyakorlatok és az intenzív kutatások is áthelyeződnek más barlangokba innen, ezzel újra nőhet a még ma is nagy denevérvédelmi jelentősége ennek a fokozottan védett helynek.

Háromkürtő-zsomboly

Település: Tés (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: I.-12.-es víznyelő barlangja, Döggút-zsomboly

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-2

UTM-kód: BT73D4

Tszf.: 442 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász dachsteini mészkő. A járatok összhosszúsága 360 m. Az aknabarlang bejárata egy töbör alján nyílik, kútgyűrűvel biztosítva van, ráccsal zárva. Ahogy a Tési-fennsík többi barlangja esetében, a kulcs a kezelő Alba Regia Barlangkutató Csoportnál, Csószpusztán van. A zsomboly meglehetősen veszélyes. Fokozottan védett.

Megfigyelési adatok: -

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Paur	Author
1994.08.29.	-	1	-	6	-	4	-	4	PP
1995.08.27.	-	1	1	12	2	9	1	11	PP
2005.09.16.	D	-	-	-	-	-	-	1	PP

5. táblázat. A Háromkürtő-zsombolynál végzett hálózások eredményei.

Table 5. Data of mist-nettings at Háromkürtő Cave.

1994. február 20-án egy kis patkósdenevér, 1994. március 20-án egy közönséges denevér telet itt (Régensperger Tamás adatai). Ezen kívül más téli denevér adat nincs a zsombolyból. A denevérfauna tehát 8 fajtól áll, 1 faj fokozottan védett.

Az ARBCs évkönyveiben esetleges szórvány megfigyelések lehetnek.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Ahogy a fenti két barlangnál is, a zavartalanságot a jól szervezett barlangkutató csoport és a lezárt bejárat szavatolja, valamint az omlásveszély...

Jubileumi-zsomboly

Település: Tés (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: I.-29.-es víznyelő barlangja, Jubileum-zsomboly

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-5

UTM-kód: BT83B2

Tszf.: 393 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász dolomitos mészkő, összáthossza 220 m. Bejárata kútgyűrűvel biztosítva, ráccsal lezárva van. Kezelője az Alba Regia Barlangkutató Csoport. Fokozottan védett.

Megfigyelési adatok: -**Egyéb adatok:**

Dátum/date	Mmyo	Mdau	Mnat	Paur	Author
1995.09.02.	1	5	1	4	PP

6. táblázat. A Jubileumi-zsombolynál végzett hálózások eredményei.

Table 6. Data of mist-nettings at Jubileumi Cave.

Az ARBCs évkönyveiben esetleges szórvány megfigyelések lehetnek.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Ahogy a fenti barlangoknál is, a zavartalanságot a jól szervezett barlangkutató csoport és a lezárt bejárat szavatolja.

Tábla-völgyi-barlang

Település: Tés (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: I-31., Markó-barlang, Markó-zsomboly, I-31-es víznyelő barlangja, Tábla-völgyi-cseppkőbarlang, Csőszpusztai-barlang, Tábla-völgyi-víznyelő

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-65

UTM-kód: BT83B2

Tszf.: 405 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász dachsteini mészkő. Ismert járáthossza 350 m. Bejárata kútgyűrűvel biztosítva, ráccsal lezárva van. Kezelője az Alba Regia Barlangkutató Csoport.

Megfigyelési adatok: -**Egyéb adatok:**

Dátum/date	Rhip	Mdau	Mnat	Mbec	Paur	Author
1995.09.02.	D	7	5	1	7	PP

7. táblázat. A Tábla-völgyi-barlangnál végzett hálózások eredményei.

Table 7. Data of mist-nettings at Tábla-völgyi Cave.

Régensperger Tamás egy alkalommal 1994. december 16-án megfigyelt denevéreket említ: 1 pld. közönséges denevért (*M. myotis*), és 3 pld. kis patkósdenevért (*R. hipposideros*). Az ARBCs évkönyveiben esetleges szórvány megfigyelések lehetnek.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Ahogy a fenti barlangoknál is, a zavartalanságot a jól szervezett barlangkutató csoport és a lezárt bejárat szavatolja.

Sűrű-hegyi Ördöglik

Település: Dudar (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Ördögárki-barlang, Ördögárok V. sz. barlangja, Sűrű-hegyi-barlang, Sűrű-hegyi Ördög-lyuk, Éva-barlang, Nagy-barlang, Kopasz-hegyi-barlang, Kő-hegyi-barlang, Ördöglik, Sűrű-hegyi-zsomboly, Ördögárok VIII. sz. barlangja, Ördög-gáti-barlang, Sűrű-hegyi 2-es sz. barlang, Dudari Ördög-lik, Nádasdy-féle erdő barlangja, Ördögárok 15. sz. barlang, Sűrűhegyi Ördöglik

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4423-74

UTM-kód: YN24B1

Tszf.: 368 m

Leírás: Klasszikus, öreg (szenilis) barlang, nagy szádával, mely völgyre (Ördög-árok) nyílik, ahol idős erdő áll. Termei gömb alakú, oldott falú üregek, járataival együtt két szintben helyezkednek el. A mennyezetet sok helyen nagy foltokban megkövült denevérguanó lerakódás borítja: valaha tömérdek denevér élhetett itt. Befoglaló kőzete középső eocén, nummuliteszes mészkő (felső szint), felső triász mészkő (alsó szint), összjárathossza 150 m. Egy bejáratát valaha ráccsal zárták le, ezt már többször feltörték, jelenleg is nyitva áll. 14 denevérfajról van adat innen, ezek közül 3 fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Mbec	Ppip	Eser	Paur	Paus	Bbar	Author
1995.12.30.	3	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	PP
1996.12.30.	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	PP
1997.03.15.	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	PP
1997.12.29.	1	7	1	-	-	-	-	-	1	-	-	PP
1998.12.29.	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	2	PP
2001.02.04.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2001.12.30.	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	PP
2002.02.24.	1	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	DI
2002.12.29.	2	13	1	-	-	-	-	2	-	-	-	DI
2003.02.28.	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	PP
2004.02.29.	5	4	4	-	-	-	-	1	-	-	2	PP
2005.01.05.	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2006.01.05.	2	11	4	-	-	-	-	1	-	-	1	PP

8. táblázat. Megfigyelési adatok a Sűrű-hegyi Ördöglikből.

Table 8. Data of visual observations in Sűrű-hegyi Ördöglik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Eser	Nnoc	Paur	Bbar	Author
1996.09.10.	V	6	-	8	1	1	-	-	-	1	7	PP
1996.10.19.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	PP
1997.03.15.	V	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	PP
1997.07.25.	-	4	-	-	-	-	-	1	-	1	1	PP
1998.03.06.	D	1	-	1	-	-	-	-	-	3	1	PP
1998.08.21.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	PP
1999.03.05.	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2	10	PP
2000.03.02.	D	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	PP
2001.08.23.	-	1	1	5	-	4	1	1	2	8	11	PP
2002.04.19.	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP

9. táblázat. A Sűrű-hegyi Ördögliknél végzett hálózások eredményei.

Table 9. Data of mist-nettings at Sűrű-hegyi Ördöglik Cave.

A barlangban feltáró munka folyt, a lezárást is barlangkutatók készítették. Nem tudunk általuk lejegyzett denevér-megfigyelésről. Egyszer a helyszínen egy turistacsoporttal találkozáskor vezetőjük elmesélte, hogy fiatal korában egy alkalommal rengeteg denevért láttak ebben a barlangban. Állítása szerint a denevérek négyzetmétereket borítottak. Sajnos az évszakra és évszámra nem emlékezett, de úgy a '70-es évekre tehető. A barlangban a falakon található több

tíz négyzetméternyi megkövült (hidroxil-apatittá átalakult) guanókéreg azonban alátámasztja ezt a megfigyelést, és azt, hogy a múltban ez lehetett az egyik legjelentősebb denevértanya a Bakonyban.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Erősen zavart, látogatott hely, turistajelzés az Ördög-árokából vezet hozzá. Információs tábla a bejáratnál van, de a kihelyezett 5 ilyen tábla közül ezt rongálták már meg legjobban. Előfordul a bejáratban a tűzgyújtás, denevértusztulás is származott már ebből nem egyszer. A járatokat égő papírral vagy műanyaggal járják be. A régi rács romjai inkább akadályt, mintsem védelmet jelentenek a denevéreknek, eltávolításuk indokolt lenne. Ugyanakkor szükséges volna a felső szinten a szűk oldaljáratban, valamint az alsó szint lejáró aknája felé vezető hasadéokban egy-egy egyszerű rudat vízszintesen elhelyezni. Így a felső szinten egy, az alsó szinten 4 terem, valamint a hozzájuk vezető járatok lezárása lenne megoldva, a főág pedig a bejáratival együtt 3 teremmel bejárható maradna. Az alsó szintbe vezető aknából a mászást segítő fák eltávolítása is eredményes lenne. Az egyik legígéretesebb hely barlangi szülőkolónia újbóli megtelepedéséhez, a hosszúsárnyú denevér visszatelepüléséhez. Fokozott védelme indokolt lenne.

Római-fürdő barlangja

Település: Bakonynána (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Savanyú Jóska barlangja

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4422-24

UTM-kód: YN23D2

Tszf.: 273 m

Leírás: A Gaja-patak völgyének festői szurdokánál, a Római-fürdőnél a jobb parti sziklafalban, szinte megközelíthetetlen helyen nyílik a barlang. Ennek ellenére pár méteres, felfestett turistajelzés vezet hozzá. A barlang befoglaló közege közepső-kréta mészkő, összhosszúsága mindössze 12 m, valójában egyetlen járat, mely elszűkül. Néhány denevér téli szállása a hidegtűrő fajok közül. Mivel hálózni szinte lehetetlenség a barlangnál, ezért fajlistája az itt megfigyelt 4 teelő fajból áll, ezek közül a pisze denevér fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Mmyo/Mbly	Mdau	Paur	Bbar	Author
1996.03.02.	5	1	1	-	PP
1996.12.27.	1	-	-	-	PP
1997.12.27.	4	-	-	-	PP
2004.01.03.	1	-	1	2	PP
2004.02.28.	-	-	1	-	PP
2005.03.02.	1	-	1	-	PP

10. táblázat. Megfigyelési adatok a Római-fürdő barlangjából.

Table 10. Data of visual observations in Római-fürdő Cave.

Egyéb adatok: -

Irodalmi adatok:-

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A barlangot – üdítő kivétel – nem veszélyezteteti semmi, a hozzá vezető rövid turistajelzést nem sokan használhatják, különben ebből már baleset lett volna. A mai világban célszerű lenne megszüntetni.

Nagy-Pénzlik

Település: Bakonybél (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Pénz-lik, Somhegyi-barlang, Somhegyi Pénzlik, Som-hegyi üreg, Pénzeslyuk

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4413-55

UTM-kód: YN13B1

Tszf.: 627 m

Leírás: A Som-hegy magasabb régiójában, kisebb platón nagy szádával nyílik a felszínre. A bejárat nem zárt, információs tábla nincs. A barlang befoglaló kőzete alsó-kréta mészkő, összjárathossza 72,4 m, mely valószínűleg növekedni fog a legújabbán ismét megindult barlangfeltárási munka eredményeképp. Ez a telelő denevérek miatt is aggályos, leginkább a nyári időszakra korlátozandó, de a barlang fokozottan védett területen (erdőrezervátum magterületén) nyílik. Ugyanakkor az újonnan feltárt járatokban is találhatóak már telelő denevérek. Kedvező körülmény, hogy nagyon közel van hozzá a Kis-Pénzlik, mely zavaráskor alternatív szállást kínálhat. Klímája meglehetősen hideg, sok jégképződménye van télen, hidegtűrő fajok látogatják. Eddig egyetlen hálózás volt itt, mely nem mutatott ki újabb fajt a télen megfigyelt 9 fajhoz képest. Ezek közül 2 faj fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Ppip	Eser	Paur	Bbar	Author
1995.12.27.	1	2	-	1	-	-	-	5	9	PP
1996.02.02.	-	-	-	-	-	-	-	5	14	PP
1996.12.28.	-	1	-	-	-	-	-	1	2	PP
1997.02.01.	-	1	-	-	-	-	-	1	2	PP
1997.12.27.	1	-	-	-	-	-	1	2	1	PP
1998.12.27.	-	-	1	-	-	-	-	3	2	PP
2002.02.24.	1	1	1	1	-	2	-	-	-	PP
2003.03.01.	1	1	2	1	-	-	-	-	1	PP
2004.02.29.	1	3	1	2	1	-	1	2	4	PP
2005.03.01.	1	1	1	1	-	-	3	1	1	PP
2006.03.07.	1	4	5	2	-	-	-	3	9	PP

11. táblázat. Megfigyelési adatok a Nagy-Pénzlikből.

Table 11. Data of visual observations in Nagy-Pénzlik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Mdau	Paur	Bbar	Author
1996.08.10.	1	4	6	PP

12. táblázat. A Nagy-Pénzliknél végzett hálózások eredményei.

Table 12. Data of mist-nettings at Nagy-Pénzlik Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A ma is folyó barlangfeltárás veszélyezteti a teletől állományt, ha télen végzik. A kitermelt kövekből hatalmas depóniát emeltek a bejárati gödörben, ez már teletől helyül szolgáló réseket is eltakar, de alkalmas búvóhelyben így sincs hiány. Turisták nagy valószínűséggel csak nyáron látogatják, elméletileg akkor is csak engedéllyel, az erdőrezervátum miatt. Belső részeinek lezárása két ráccsal lehetséges lenne, egyelőre nem látszik indokoltnak.

Tilos-erdei-barlang

Település: Pénzesgyőr (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Savanyú Jóska tanyája, Pénzesgyőri-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4411-6

UTM-kód: YN13A2

Tszf.: 378 m

Leírás: A Gerence egyik ágának bal partján emelkedő sziklatömb oldalában nyílik kicsi, hasadékszerű szádával. Közvetlen közelében van egy másik, pár méteres üreg is. A középső-kréta mészkőben kialakult 33 méternyi járat függőleges állású hasadék jellegű. Összességében szűk, befelé lejtő, ezért hideg klímájú barlang, termei nincsenek. Ehhez képest közepes jelentőségű teletől helye 7 hidegtűrő denevérfajnak. Mint nászbarlang kiemelkedő jelentőségű hely. Lezárás, információs tábla nincs, turistajelzés nem vezet hozzá. A megfigyelt fajok száma kiemelkedően magas: 15, ezek közül 3 faj fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Paur	Paus	Plecotus sp.	Bbar	Author
1995.12.27.	-	-	-	-	-	2	-	-	3	PP
1996.02.02.	-	-	1	-	-	-	-	-	5	PP
1996.03.04.	-	1	2	-	-	-	1	-	16	PP
1996.12.27.	-	-	-	-	-	-	-	-	3	PP
1997.02.01.	-	-	-	-	-	1	-	-	6	PP
1998.12.27.	-	1	-	-	-	2	-	1	6	PP
1999.12.27.	-	2	3	-	-	-	-	-	5	PP
2001.02.04.	1	1	-	-	-	1	-	-	1	PP
2001.12.28.	-	1	1	-	-	2	1	-	6	PP
2002.02.24.	2	4	2	-	-	-	-	1	2	PP
2002.12.27.	1	3	2	-	-	2	-	-	11	PP
2003.02.28.	1	12	3	1	-	4	-	-	5	PP
2004.01.02.	-	2	4	-	-	3	-	-	13	PP
2004.02.27.	-	-	-	-	-	-	-	-	4	PP
2005.02.28.	-	6	4	-	-	4	-	-	16	PP
2005.12.05.	-	1	-	-	-	-	-	-	1	PP
2006.01.04.	-	2	-	-	-	-	-	-	11	PP
2006.03.07.	-	2	2	-	1	1	-	-	5	PP

13. táblázat. Megfigyelési adatok a Tilos-erdei-barlangból.

Table 13. Data of visual observations in Tilos-erdei Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mnyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Malc	Mdas	Eser	Nnoc	Paur	Paus	Bbar	Author
1995.08.30.	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	PP
1996.08.08.	-	3	-	9	2	4	1	4	-	-	1	-	13	-	9	PP
1996.10.04.	D	3	1	7	11	5	-	-	-	-	-	-	12	-	6	PP
1996.10.20.	D	3	-	1	7	1	-	-	-	-	-	-	4	-	3	PP
1997.10.10.	1	-	2	1	1	2	-	-	-	-	1	-	1	-	9	PP
1998.03.06.	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	SO
1998.04.30.	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	PP
1998.07.06.	D	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	PP
1998.07.21.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	PP
1998.08.18.	-	4	3	17	5	11	4	2	-	-	-	-	4	-	7	PP
1998.09.19.	-	2	2	6	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	4	PP
1999.02.27.	V	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	11	-	13	PP
1999.08.26.	-	-	-	24	-	3	-	1	-	-	-	-	6	-	2	PP
2001.08.26.	-	3	-	23	9	18	-	1	-	-	-	2	17	-	9	PP
2002.07.11.	D	1	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	2	-	4	PP
2005.08.19.	-	2	-	18	-	9	-	3	-	-	2	-	-	-	3	PP
2005.09.13.	D	2	3	12	10	22	1	-	-	-	1	1	7	-	8	PP
2006.08.31.	D	3	1	3	3	1	-	-	-	-	-	-	2	-	15	PP
2006.09.03.	-	6	-	29	15	14	-	-	2	1	-	2	-	-	4	PP
2006.09.10.	D	5	-	22	4	10	-	-	1	-	-	-	9	-	4	PP
2006.09.23.	D	11	5	8	19	15	-	-	-	-	1	3	8	-	3	PP
2006.10.26.	D	3	-	4	12	1	-	-	-	-	-	-	7	-	1	PP

14. táblázat. A Tilos-erdei-barlangnál végzett hálózások eredményei.

Table 14. Data of mist-nettings at Tilos-erdei Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Turistajelzés nem vezet hozzá, de a térképeken rajta van, viszont nehéz ez alapján megtalálni. Barlangtanilag, régészetiileg nem kutatott, ezért védve van a rendszeres bejárás elől. Lezárása nem indokolt, bár az ide rendszeresen telelni vagy nászra gyülekező fajok jól tűrik a rácson keresztüli közlekedést. Tábla kihelyezése feltétlenül kerülendő.

Kőris-hegyi-ördöglik

Település: Bakonyszücs (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Ördög-lik, Kőris-hegyi-zsomboly, Elevenförtési-zsomboly, Kőris-hegyi Ördög-lik

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4413-36

UTM-kód: YN04C3

Tszf.: 617 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete: alsó jurá mészkő. Ismert járatainak hossza mindössze 64 m, annak ellenére, hogy a Bakony legmélyebb zsombolyát látják az Ördög-likban a hozzáértők. A jelenlegi végpont álfenék, omladék zárja le az aknát, de a bejárat tszf.-i magasságából kiindulva akár 300 m mély is lehet. Már a bejárat után nehezen járható, a legtöbb látogató számára kötelel igénylő szakasz következik, megszűrve ezzel a bemászók körét. A bejárat, felső terem kiváló teletelőhelye a hidegtűrő fajoknak, innen csak kötéllel lehet leereszkedni az alsó terembe

(valójában akna), mely jóval melegebb. Minden térképen feltüntetik, turistajelzés vezet hozzá, látogatott, lezárva nincs. Az itteni fajok száma 12, ebből 3 faj fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Eser	Paur	Bbar	Author
1995.12.28.	-	141	3	-	-	1	1	14	PP
1997.02.02.	-	131	-	-	-	-	-	14	PP
1997.12.28.	-	95	3	-	-	1	-	2	PP
2001.02.03.	6	81	-	-	2	-	-	1	PP
2002.02.23.	1	101	1	-	2	-	-	4	PP
2002.12.27.	6	94	3	-	-	7	3	23	PP
2003.03.01.	5	93	3	-	-	4	3	13	PP
2004.02.27.	6	76	-	-	1	1	1	13	PP
2005.01.03.	3	69	4	2	1	1	2	3	PP
2005.02.28.	6	72	-	1	-	2	3	23	PP
2006.01.04.	8	96	8	1	1	3	2	12	PP

15. táblázat. Megfigyelési adatok a Kőrös-hegyi-ördöglikből.
Table 15. Data of visual observations in Kőrös-hegyi-ördöglik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mdas	Ppip	Eser	Nnoc	Paur	Bbar	Author
1994.07.17.	-	-	5	-	-	1	-	1	5	1	2	1	PP
1995.08.31.	1	1	1	8	1	-	-	-	-	-	5	8	PP
1996.09.13.	V	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	PP
1997.07.24.	1	8	2	-	-	-	-	-	3	-	2	3	PP
1998.03.07.	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	DI
1999.03.06.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	DI
2000.07.22.	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	PP
2005.09.11.	D	2	7	7	-	-	3	-	-	3	2	9	PP
2006.09.08.	1	4	1	2	-	3	1	-	-	-	4	-	PP
2006.09.25.	D	6	6	2	-	-	1	-	-	-	1	12	PP

16. táblázat. A Kőrös-hegyi-ördögliknél végzett hálózások eredményei.
Table 16. Data of mist-nettings at Kőrös-hegyi-ördöglik Cave.

Ilosvay és Szitta gyűjteményi revíziójukban a bajuszos denevért (1974), a közönséges denevért (1973, 1974), a hegyesorrú denevért (1973, 1976) és a pisze denevért (1976) találják ebből a barlangból származónak. Ezek közül a bajuszos denevért mi a kutatásaink során nem észleltük (az újabb átnézés alkalmával a példányt nem találtam meg a gyűjteményben), a többi három fajt viszont igen gyakran.

Irodalmi adatok: Ilosvay & Szitta 1980

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Erősen látogatott, de mégis kevésbé zavart hely, mert a lejutás nehéz. A nagy barlangkutatói vonzerőt féken tartja az irdatlan munka, amit várhatóan igényel. Információs tábla kihelyezése indokolt lehet, a lezárása semmiképpen sem.

Hajszabarnai Pénz-lik

Település: Bakonyjákó (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Sobri-barlang, Hajszabarnai-barlang, Nagy Pénz-lik, Pénz-lik, Sobri Jóska barlangja, Pénz-lyuk

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4412-45**UTM-kód: YN03A2****Tszf.: 485 m**

Leírás: A barlang befoglaló kőzete: felső-triász földolomit, összjáráthossza 120 m. A bejárat 3 m után letörik a nagy bejáratú terembe, itt évek óta ácsolt falétra segíti a bejutást. Alsó oldaljárata elszűkül, de a másik oldalág terembe vezet. A bejáratú teremből nehézségek árán a nagy terembe lehet átjutni, ez az útvonal már csak gyakorlott barlangjáróknak ajánlott. A nagy terem és a belőle nyíló (nem igazán elkülönült) felső terem a denevérek jelenlegi fő tanyahelye. Nyáron a barlang szinte üres, de a guanó nyomok egykori nagy kolóniára utalnak. Itt és a szentgáli Tűzköves-hegyi-barlangban tarthattak ki legtovább a barlangi szülőkolóniák a Bakonyban. Rácsos lezárását többször feltörték, ezért az ajtó nyitva áll, információs tábla is van kihelyezve. Turistajelzés vezet hozzá. Faunája igen gazdag, a 15 itt megfigyelt faj közül 6 fokozottan védett. Az itt megkerült gyűrűs tavi denevér az egyetlen biztos kapcsolat a Bakony és a Duna hullámtere között.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Mbec	Mema	Myotis sp.	Eser	Paur	Bbar	Author
1995.12.28.	-	6	125	9	-	1	-	1	-	1	2	6	PP
1996.02.03.	-	38	152	6	-	1	1	1	-	5	1	13	PP
1996.03.04.	-	41	143	32	-	2	2	1	-	2	4	5	PP
1996.12.27.	-	19	147	1	-	2	-	1	-	-	-	1	PP
1997.02.02.	1	36	167	9	-	4	-	1	-	1	2	1	PP
1997.02.15.	1	27	164	15	-	3	-	1	-	1	1	-	PP
1997.12.28.	-	19	142	1	-	-	-	-	-	1	-	-	PP
1998.12.28.	-	16	139	-	-	-	-	-	-	-	2	1	PP
2000.02.12.	-	24	137	1	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2001.02.03.	-	38	112	1	-	-	-	-	-	-	1	-	PP
2001.12.27.	-	49	109	1	-	-	-	-	-	-	1	-	PP
2002.02.23.	-	47	105	2	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2002.12.28.	-	56	120	8	-	-	3	-	-	1	-	4	PP
2003.03.02.	-	52	141	48	1	2	1	-	-	-	3	2	PP
2004.02.29.	-	38	74	9	-	1	2	-	-	-	1	2	PP
2005.01.03.	-	57	98	9	3	1	-	-	-	-	-	-	PP
2005.02.28.	-	51	98	3	2	-	-	-	-	-	-	2	PP
2006.01.02.	-	64	88	13	1	1	4	-	-	-	4	3	PP
2006.03.06.	-	51	98	33	4	2	6	-	2	-	4	2	PP

17. táblázat. Megfigyelési adatok a Hajszebarnai Pénz-likből.
Table 17. Data of visual observations in Hajszebarna Pénz-lik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Mdas	Eser	Paur	Bbar	Msch	Author
1993.08.25.	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	PP
1995.09.01.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	PP
1997.02.02.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	PP
1997.02.15.	15V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1997.03.14.	7	4	-	2	-	-	-	-	-	-	8	-	1	PP
1997.07.16.	V,D	2	1	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	PP
1997.10.23.	D	3	1	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	PP
1998.03.07.	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	SO
1998.08.22.	1	2	3	5	-	2	-	-	-	-	3	2	-	PP
1999.03.07.	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	PP

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Mdas	Eser	Paur	Bbar	Msch	Author
1999.04.01.	4	6	-	12	-	-	-	-	-	-	2	-	-	PP
1999.08.25.	3	6	7	26	1	11	1	-	-	-	2	7	-	PP
2000.07.23.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	4	1	-	PP
2001.08.25.	-	-	-	6	-	1	-	1	-	-	2	2	-	PP
2002.02.23.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	PP
2005.09.14.	D	7	12	15	1	5	2	-	2	-	3	3	-	PP
2006.09.07.	3	3	3	10	1	1	1	-	-	-	3	3	-	PP
2006.09.24.	D	6	9	9	3	2	-	-	-	-	7	1	-	PP
2006.10.27.	D	1	1	1	4	-	-	-	-	-	2	-	-	PP

18. táblázat. A Hajszaabarnai Pénz-liknál végzett hálózások eredményei.
Table 18. Data of mist-nettings at Hajszaabarnai Pénz-lik Cave.

Ilosvay és Szitta gyűjteményi revíziójukban vízi denevért (1974), közönséges denevért (1975), hegyesorrú denevért (1974, 1975) és hosszúsárnyú denevért (1972, 1974) találtak ebből a barlangból gyűjtve. Különösen nagy a jelentősége az utóbbi két példánynak, melyeket sajnos a gyűjtemény újabb átnézése során már nem találtam meg. Szintén a BTM-hez kötődő adat az 1979. november 1-én Bad Deutsch Altenburgnál (Ausztria, Pozsony mellett) gyűrzött és 1982. április 11-én itt megkerült hím hosszúsárnyú denevér. A több mint 20 éves történetnek utánajárva kiderült, hogy akárcsak a Szitta Tamás és Bankovics Attila által gyűjtött példányokat, ezt az egyedet is kolóniából vették ki. Mi 1997-ben már csak kóborló példányát fogtuk itt hálóval. A Bakony Barlangkutató Egyesület (Ajka) vezetője, Gyurman Csaba közlése szerint (az egyesület 1991. évi jelentése) 1991. március 15-én a barlangban 130 pld. közönséges denevért, 7 pld. kis patkósdenevért és 6 pld. pisze denevért láttak. Ezek a számok teljesen megfelelnek későbbi megfigyeléseinknek, szinte azonos az 1995. decemberi eredményünkkel (azzal a különbséggel, hogy a többi, résbe húzódó faj példányait ők nem vették észre). A közbeeső időszakból Régensperger Tamásnak van megfigyelése: 1994. december 3-án 150-200 közönséges denevért jegyzett itt fel, ami hozzávetőleges szám és inkább az alsó érték a valószínű.

Irodalmi adatok: Ilosvay & Szitta 1980

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Barlangkutatók rendszeresen látogatják, de nem kutatási, csak bejárési céllal. Többször fel is törték a lezárást, ezért az utóbbi években már nyitva hagyjuk. Sajnos minden próbálkozás ellenére nem sikerül kideríteni, hogy kik. A falétrát is mindig megjavítva vagy kicserélve találjuk, pedig a rácsos lezárás helyett a legjobb védelmi intézkedés a létra megszüntetése lenne. Az itteni rács bár „denevérbarát”, mégis komoly akadályt jelenthet a hosszúsárnyú denevérek áhított visszatelepedésében. A nyugalom biztosítása mellett (ezt segítené pl. a turistajelzés megszüntetése is, bár az átlag turista nem merészkedik le a barlangba), a rács állandó nyitva tartása, esetleg leszerelése lenne a legszükségesebb beavatkozás. Az információs táblát legutóbb kissé megrongálták. A barlang fokozott védelme a közelmúltban vált valóra.

Vaskapu-kőfülke és -sziklaodú

Település: Bakonyjákó (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Vaskapui-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4412-39, 4412-40

UTM-kód: YN03B1

Tszf.: 462 m

Leírás: Egyetlen sziklatömbben nyíló, egymástól pár méterre lévő két üreg, melyek tágas barlangok egykori szádái lehetnek. Összjárathosszuk épp hogy eléri a 10 métert. Kifejezett klímája nincs is, meglehetősen hideg üregek ezek. Alkalmi telelőhelynek bizonyult két igen hidegtűrő faj esetében, nászidőszakban a vizuális megfigyelés egy órán keresztül nem mutatott mozgást itt.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Eser	Bbar	Szerző/Author
2002.12.28.	3	-	PP
2003.03.02.	1	1	PP
2005.01.03.	-	-	PP

19. táblázat. Megfigyelési adatok a Vaskapu-kőfülkéből és a Vaskapu-sziklaodúból.

Table 19. Data of visual observations in Vaskapu-kőfülke Cave and Vaskapu-sziklaodú Cave.

Egyéb adatok: -

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Eldugott helyen van, bár erdei út mellett, de nem vehető észre, turistajelzés nem vezet hozzá. Ezért nem sűrűn lehet látogatott, ennek nyoma sincs. Kis kiterjedése miatt nem jelentős denevérszállás, védelmi intézkedést nem igényel.

Száraz-Gerencei-barlang

Település: Bakonyszücs (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Pörgöl-hegyi-barlang, Pörgő-lyuk, Betyárbarlang, Pörgöl-barlang, Gerence-barlang, Macskalik-barlang, Zsivány-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4413-48

UTM-kód: YN03D4

Tszf.: 373 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete triász mészkő, összjárathossza 38 m. A bejárat morfológiájából kiindulva ez is valamikori forrásszáj lehet. A barlang lényegében egy nagy bejárat, kisebb kapcsolódó termekkel és két rövid oldaljárattal. Ez a barlang is egy a szurdokvölgybe nyíló, nagy szádájú, egykor népes denevérszállások közül, amelyben megvannak a hajdani kolónia nyomai a falakon. „Kihaltsága” csaknem az ördög-árki barlangét idézi. Bejárat szakasza hideg, de befelé emelkedik, és belül már kifejezetten meleg van télen is. E látványos helyhez turistajelzés vezet. Ezért, és a denevérek életében betöltött, főként egykori, de jelenleg is fontos szerepe miatt információs táblát helyeztünk ki. A barlang faunája igen gazdag: a kimutatott fajok száma 15, ebből 5 faj fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Ppip	Eser	Paur	Bbar	Msch	Author
1995.12.27.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1996.03.03.	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	PP
1996.12.27.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	PP
1997.02.02.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	PP
1997.12.27.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1998.12.27.	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	PP

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Ppip	Eser	Paur	Bbar	Msch	Author
2001.02.03.	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
2001.12.28.	-	2	4	-	-	1	1	-	-	-	PP
2002.02.23.	-	4	4	-	-	1	1	-	1	-	PP
2002.12.27.	-	2	6	-	-	1	3	1	1	-	PP
2003.03.01.	-	3	6	-	1	-	1	-	3	-	PP
2004.01.04.	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	PP
2004.02.27.	-	3	-	-	-	1	-	-	11	-	PP
2005.01.03.	-	1	1	-	-	-	3	-	13	1	PP
2005.02.28.	-	2	1	-	-	-	2	1	13	1	PP
2005.12.05.	-	3	2	1	1	-	-	-	7	-	PP
2006.01.04.	-	3	2	-	-	-	4	-	16	-	PP
2006.03.07.	-	3	3	2	1	-	6	1	-	-	PP

20. táblázat. Megfigyelési adatok a Száraz-Gerencei-barlangból.
Table 20. Data of visual observations in Száraz-Gerencei Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mbra	Mema	Ppip	Eser	Nnoc	Paur	Bbar	Author
1995.08.31.	V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1995.09.03.	V	1	-	3	-	-	-	-	-	-	1	2	26	PP
1996.07.17.	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1996.09.12.	V	6	-	2	1	2	-	-	1	2	-	3	32	PP
1996.10.21.	1	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	3	3	PP
1997.09.15.	D	7	1	-	2	-	-	1	-	-	-	3	-	PP
1998.03.06.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	12	DI
1998.08.25.	D	3	-	4	2	-	-	-	-	-	-	6	11	PP
1998.09.18.	V	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	PP
1999.03.05.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	DI
2001.08.24.	D	4	-	2	2	-	-	-	-	2	2	10	23	PP
2005.09.09.	-	3	-	-	2	-	-	-	D	-	-	3	31	PP
2006.09.02.	D	-	-	3	1	3	-	-	-	-	D	3	27	PP

21. táblázat. A Száraz-Gerencei-barlangnál végzett hálózások eredményei.
Table 21. Data of mist-nettings at Száraz-Gerencei Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Rendszeresen látogatják turisták, barlangkutatók vagy régészeti feltárás viszont nem folyik benne. Ezért az Ördög-árokban is alkalmazandó megfontolások alapján a hátsó rész lezárása indokolt lenne. Így le nem zárt és lezárt részek egyaránt kínálkoznának a denevéreknek. A rongálás, tüzgyújtás ezen a helyen ritka. Sokat jelentene azonban a turistajelzés megszüntetése. Fokozott védelemre érdemes barlang.

Odvas-kői-barlang

Település: Bakonyszücs (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Betyárbarlang, Gerence-barlang, Bakonybél-zsiványbarlang, Odvaskő-barlang, Oduoskw

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4413-1

UTM-kód: YN04C1

Tszf.: 351 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász földolomit, a járatok összhosszúsága 28,5 m. Az egész barlang szinte egyetlen impozáns teremből áll, ebből fülkék, kürtök nyílnak. A meglehetősen világos terem (egykori forrasszáj) mennyezetén denevérek régi nyomai vannak, még ma is előfordul nászidőszakban, hogy kisebb kolónia gyűlik össze a közönséges denevérekből. Állandó előfordulásra azonban esély sincs: a barlang igen erősen látogatott, könnyen bejárható. Évszázadok óta ismert és látványos hely, gyakorta van itt szilveszteri mulatás, tűzgyújtás, éjszakázó turisták csoportja. Nemcsak turistaút, de lépcső is vezet hozzá, információs tábla van. Az emberi zavarás már nem zárható ki, sem elméletileg, sem gyakorlatilag. Az eddig itt megfigyelt denevérfajok száma 10, ebből 2 faj fokozottan védett, ahogy a barlang is, maga.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Ppip	Eser	Paur	Bbar	Author
1995.12.27.	-	-	-	-	1	-	14	3	1	20	PP
1996.03.03.	-	-	2	-	-	-	12	2	2	7	PP
1996.12.27.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3	PP
1997.02.03.	-	-	-	-	-	-	17	-	-	3	PP
1997.12.27.	1	1	1	-	-	-	2	3	-	-	PP
1998.12.27.	-	2	-	-	-	-	7	1	-	4	PP
1999.12.28.	-	-	-	-	-	-	18	2	-	-	PP
2001.02.03.	2	-	-	-	-	-	2	-	1	-	PP
2001.12.28.	-	2	-	-	-	-	18	2	2	21	PP
2002.02.23.	-	11	-	-	-	-	17	-	-	5	PP
2002.12.27.	-	2	-	-	-	-	5	-	-	31	PP
2003.03.01.	-	-	-	-	-	1	6	2	1	9	PP
2004.01.04.	-	1	-	-	-	-	17	-	-	17	PP
2004.02.27.	-	1	-	-	-	-	13	1	-	13	PP
2005.01.03.	-	-	-	1	-	-	21	1	-	-	PP
2005.02.28.	-	-	-	2	-	-	13	-	1	8	PP
2006.01.02.	1	-	-	-	-	-	18	1	-	5	PP
2006.03.06.	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	PP

22. táblázat. Megfigyelési adatok az Odvas-kői-barlangból.
Table 22. Data of visual observations in Odvas-kői Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mdau	Mbec	Ppip	Eser	Nnoc	Nlei	Paur	Bbar	Author
1996.08.09.	V	6	1	1	1	4	1	2	5	5	PP
1997.10.11.	1	14	-	-	-	-	-	-	4	4	PP
1998.03.07.	V,D	-	-	-	-	-	-	-	2	-	PP
1998.07.23.	-	7	-	-	-	3	-	-	-	2	PP
1999.03.05.	-	1	-	-	-	-	-	-	5	5	PP
2000.03.03.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	PP

23. táblázat. A Odvas-kői-barlangnál végzett hálózások eredményei.
Table 23. Data of mist-nettings at Odvas-kői Cave.

A barlang régi ismertsége ellenére nagyon kevés korábbi adat van innen. A Bakonyi Természettudományi Múzeum gerinces gyűjteményének leltárját jelentő, 1980-ban kelt publikáció kis patkósdenevért (1973.12.02., 1974.07.17.), valamint közönséges denevért (1973.11.02., 1974.04.09., 1976.02.17.) említ.

Irodalmi adatok: Ilosvay & Szitta 1980

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A zavarástól való megvédése érdekében reménytelen tenni bármit is.

Tüzköves-hegyi-barlang

Település: Szentgál (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Tüzköves-hegyi 1934. évi barlang, Szentgáli-cseppkőbarlang, Szentgáli-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4430-2

UTM-kód: YN02A4

Tszf.: 393 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete alsó-jura tüzköves mészkő, összjáráthossza 130 m. A barlang kőbányászás közben 1934-ben nyílt fel. Jelenleg két bejárata van: az egyik közvetlenül a Nagy-terembe vezet, a másik egy szűkebb járatba, mely egy omladékletjőn át szintén a Nagy-terembe vezet. Emellett van egy oldaljárata is. A Nagy-terem a legtágasabb üreg, amit ismerünk a Bakonyban. Mennyezetén denevérek tömeges előfordulásának nyomai. A bányászat robbantásai során jelentős mértékben felszakadt, azonban így is nehéz megközelíteni. Egy 9 m-es létra vezet le a terembe. Turistajelzés vezet a barlanghoz, bejáratai zárva vannak. Eddig 15 faj fordult itt elő, 4 közülük fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Eser	Enil	Paur	Bbar	Author
1995.12.28.	1	2	130	2	-	-	-	-	-	1	14	PP
1996.02.03.	1	-	65	2	-	-	-	-	-	-	13	PP
1996.03.02.	1	1	49	2	-	-	-	-	-	1	18	PP
1996.12.28.	-	-	187	2	-	-	-	-	-	2	17	PP
1997.02.03.	-	1	119	-	-	-	-	-	-	1	24	PP
1997.12.27.	-	-	140	-	-	-	-	1	1	-	11	PP
1998.12.28.	-	1	205	1	-	-	-	1	-	3	26	PP
1999.12.29.	-	1	214	2	1	-	-	2	-	1	32	PP
2000.02.13.	-	1	124	2	-	-	1	-	-	-	-	PP
2001.02.03.	-	1	229	1	-	-	-	-	-	1	20	PP
2001.12.27.	-	2	218	-	-	-	-	2	-	1	37	PP
2002.02.23.	-	2	155	3	1	-	-	-	-	-	12	PP
2002.12.28.	-	3	177	9	-	-	-	4	-	2	39	PP
2004.01.03.	-	1	95	2	-	-	-	1	-	-	18	PP
2004.02.28.	-	1	69	-	1	-	-	-	-	1	5	PP
2005.01.04.	-	2	197	2	-	-	-	-	-	-	1	PP
2005.03.01.	-	2	56	2	1	1	-	-	-	2	25	PP
2005.12.04.	-	-	208	2	-	-	-	-	-	-	4	PP
2006.01.03.	-	1	179	4	-	-	-	-	-	2	27	PP
2006.03.09.	-	1	118	9	-	-	-	1	-	6	10	PP

24. táblázat. Megfigyelési adatok a Tüzköves-hegyi-barlangból.
Table 24. Data of visual observations in Tüzköves-hegyi Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Eser	Paur	Paus	Bbar	Msch	Author
1994.07.21.	-	V	2	1	2	-	1	2	-	6	-	1	1	-	PP
1996.10.11.	-	-	15	8	3	-	3	-	-	-	9	1	4	1	PP
1997.07.22.	-	-	3	1	-	-	-	-	2	3	2	-	-	-	PP
1998.03.06.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	1	5	-	PP
1998.03.13.	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1998.07.18.	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	PP
1998.08.23.	-	-	1	3	8	1	-	-	1	-	1	-	18	-	PP
1998.10.10.	-	-	3	5	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	PP
1999.03.06.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	PP
1999.04.02.	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	3	-	2	-	PP
1999.07.23.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	PP
2001.06.17.	-	V	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	PP
2001.08.27.	V	-	3	13	6	-	3	1	1	2	-	-	3	-	PP
2002.04.18.	-	V	V	V	V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PP

25. táblázat. A Tüzköves-hegyi-barlangnál végzett hálózások eredményei.

Table 25. Data of mist-nettings at Tüzköves-hegyi Cave.

A Ferencvárosi Torna Club barlangkutató csoportja 1965. áprilisában végezte a barlang felmérését. A Nagy-terem magas boltozatának repedéseiben sok denevért láttak, a terem alját a guanó 1-2 cm-es vastagságban borította. Az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1981. október 1-4. között kutatott a barlangban, ekkor a Nagy-teremben 40-50 denevért láttak. Gyurman Csaba barlangkutató 1991-es jelentésében évek óta csökkenő denevérállományról ír. Korábban 50-70 példányos állományt, 1991. novemberében viszont csak 18 denevért látott (korai volt az időpont). Utóbbiak közül 16-ot közönséges, 1-et nagy patkósdenevérenek határozott, egyet pedig egy szűk hasadékból hallott. Ugyanő levélben azt is közölte, hogy a '80-as évek elején egy alkalommal több száz denevért láttak a barlangban. Ide tartozik, hogy a '90-es évek elején (pontos időpontját nem ismerem) a barlangban fenyőágakat égettek el. A sok lehullott, véres orrú (füstmérgezett) denevérenek híre ment, és a Dunántúli Naplóban is volt egy fotóval illusztrált riport erről. A cikket nem sikerült megszerezni, de ez egy szomorú közvetett adat nagy denevérkolónia létre a barlangban, a '90-es évek elejéről. Ugyanebből az időből, minden bizonnyal 1990-ből származik az a megfigyelés, melyre Dobrosi Dénes egy konferencián hozzászólásában utalást tett, miszerint ebben a barlangban hosszúsárnyú denevér (*M. schreibersii*) kolónia élt. Valószínűsíthető tehát, hogy a kifüstölt denevérek ezek a hosszúsárnyúak voltak, és ezzel a pusztítással tűntek el a barlangból.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A közeli telep és falu, valamint a turistajelzés miatt nincs más módja a védelemnek, mint a lezárás. 1997-ben készült el a Nagy-termet fix, az oldaljáratot nyitható lezárással ellátó rács. Ugyanekkor egy 9 m-es létrát is tettünk a barlangba, hogy a Nagy-terem megközelíthető legyen. 3 év után mindkét bejáratot feltörték, de ezek visszaállításával az újabb incidens – immár évek óta – elmaradt. Jelenleg a fix lezárás megkerülhető, ezt javítani kell, mert rendszeresen bejárnak. Néhány éve információs táblát is szereltünk fel. A denevérek egyedszáma érezhetően növekedett a lezárás hatására. Gazdag

faunája, nagy telési jelentősége és amiatt, hogy egy szülőkolónia potenciális szálláshelye fokozottan védetté nyilvánítására a közelmúltban került sor.

Szentgáli-kőlik

Település: Szentgál (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Mecsek-hegyi-kőlik, Mecsek-hegyi-sziklaüreg, Kő-lik

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4430-1

UTM-kód: YN02C3

Tszf.: 366 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász földolomit, összjáráthossza 298 m. Turistajelzés vezet hozzá, bejárata lemezajtóval zárva van, azon nagyon szűk röpnylás van kialakítva, a lezárás denevérvédelmileg nem megfelelő. Sok új szakasszal bővült az utóbbi időben ez a fokozottan védett barlang. Legnagyobb terme sem nevezhető igazán tágasnak. A déli, nagy patkódenevérek által ismert és látogatott barlanghálózat egyik tagja. Eddig 8 denevérfajt észleltünk itt, ezek közül 2 fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Eser	Paur	Bbar	Author
1996.02.03.	-	-	9	2	-	-	1	-	PP
1996.03.03.	-	-	11	2	-	1	2	-	PP
1996.12.28.	1	1	7	3	-	1	1	-	PP
1997.02.03.	1	2	13	2	-	-	1	-	PP
1997.12.27.	-	4	11	1	1	-	1	-	PP
1998.12.28.	-	4	16	-	-	1	2	-	PP
2004.01.03.	-	7	6	3	-	2	2	-	PP
2006.03.08.	-	5	4	2	1	1	-	1	PP

26. táblázat. Megfigyelési adatok a Szentgáli-kőlikből.

Table 26. Data of visual observations in Szentgáli-kőlik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mdau	Paur	Bbar	Author
1998.03.07.	V	3	1	3	PP
1999.03.06.	1	-	1	4	PP
2000.03.03.	V	-	5	1	PP

27. táblázat. A Szentgáli-kőliknél végzett hálózások eredményei.

Table 27. Data of mist-nettings at Szentgáli-kőlik Cave.

A barlangkutatók (Szentgál, Veszprém) által esetlegesen lejegyzett denevér-előfordulások előttem nem ismertek.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A barlang biztonságban, de nem teljesen jó kezében van denevérvédelmi szempontból. Az együttműködés a barlangászokkal nem sikerült felhőtlenre. Remélhetőleg sikerül elérni, hogy a röpnylást kellő méretűre tágítsák. Jelenleg a denevérfelméréseknek, bejárásnak (egyeztetés mellett) nincs akadálya. Információs tábla kihelyezése indokolt lenne.

Futómacskás-víznyelőbarlang

Település: Bakonyszücs (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Futómacskás-barlang, E/3-as töbör

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4413-27

UTM-kód: YN04C3

Tszf.: 593 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete felső-triász mészkő, összjárathossza 92 m. A Kőrös-hegy csúcsa alatti lefolyástalan platón, az Eleven-förtésen nyílik egy töbör alján. Az utóbbi években bejáratát faácsolattal biztosította, bejárta az Alba Regia Barlangkutató Csoport. Végso biztosítása és lezárása szükséges volna. Legjobb tudomásunk szerint a kibontása előtt többnyire beomlott állapotban, denevérek számára nem megközelíthető volt, legfeljebb kis patkósdenevérek látogathatták. Ugyanakkor jelentős nászhely. Járatai meglehetősen szűkek, teremnek nevezhető tágulat alig van benne, jellege, denevérei az Alba Regia-barlangra emlékeztetnek. Turistajelzés nem vezet hozzá. Az eddig megfigyelt fajok száma itt 14, melyek közül 3 fokozottan védett.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Myotis sp.	Paur	Author
2001.02.03.	22	1	-	-	-	-	-	PP
2002.02.23.	-	-	-	-	-	-	-	PP
2002.12.27.	45	14	1	-	-	-	-	PP
2003.03.01.	50	23	7	-	-	-	2	PP
2004.02.27.	58	7	3	-	-	-	-	PP
2005.01.03.	62	7	-	-	3	-	-	PP
2005.02.28.	64	11	3	1	-	-	1	PP
2006.01.04.	79	3	4	-	-	-	-	PP
2006.03.07.	77	17	8	-	-	1	-	PP

28. táblázat. Megfigyelési adatok a Futómacskás-víznyelőbarlangból.

Table 28. Data of visual observations in Futómacskás Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mdas	Mnat	Mbec	Mbra	Malc	Ppyg	Ppip/ pyg	Nnoc	Nlei	Paur	Bbar	Author
1997.09.14.	-	6	-	3	-	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	PP
1998.08.26.	-	5	-	12	-	11	4	-	-	-	-	-	-	8	-	PP
1999.08.27.	-	6	-	6	-	6	3	-	-	-	-	-	-	6	1	PP
2002.08.29.	1	20	-	21	2	22	20	-	-	-	-	8	1	38	2	PP
2004.08.22.	-	1	2	4	-	13	6	1	-	-	-	2	2	6	-	PP
2005.09.10.	D	20	3	15	2	14	10	-	-	1	-	3	-	20	-	PP
2006.08.23.	D	6	1	23	-	13	9	-	-	-	-	-	-	10	1	PP
2006.09.09.	D	13	-	13	1	8	4	-	1	-	D	1	-	8	-	PP

29. táblázat. A Futómacskás-víznyelőbarlangnál végzett hálózások eredményei.

Table 29. Data of mist-nettings at Futómacskás Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A látogatás ritka, még a barlangkutatók is ritkán bukkannak fel. Veszélyt a bejárat bármikor várható beomlása jelent, ezért biztosítani és ráccsal ellátni volna szükséges.

Kislódi bányavárat

Település: Kislőd (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: -

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: -

UTM-kód: XN92C3

Tszf.: 364 m

Leírás: A bányavárat befoglaló kőzete középső eocén mészkő, a járatok összhosszúsága 1341 m. A felhagyás éve 1975, az első denevérfelmérésig (1995) bejárata hol el volt falazva, hol ki volt bontva. Nyílegyenes és vízszintes, 1100 m-es szállítóvágatához jobbról 5 kisebb villamos fülke, balról egy mozdonyszín, egy villamos kamra és egy robbanóanyag-raktár, mint oldalág csatlakozik, utóbbi merőleges törésekből álló labirintus. Átlagosan 2,5 m széles és magas is a klasszikus, íves szelvényű várat, mely jobbára „szálkőben” megy (meglehetősen morzsalékos, murvás), helyenként betonidomkővel biztosított szakaszok váltják ezt fel. A táró 2/3-ánál lévő 84,5 m hosszú kitérőnél a járat szélesebb és magasabb is. Lejtaknában, légfeltörésekben végződik, belső harmada bauxitsáros, vizes, legfelül nehezen járható. Bejárata jelenleg betonidomkővel el van falazva, rajta vastag kazánlemezről készített ajtó van biztonsági zárral, két, fekvő téglalap alakú röpnylással. A lezárás denevérvédelmi szempontból megfelelő. A bányában légmozgás nincs, a hőmérséklet 7-9 fok körüli. Védetté nyilvánítása folyamatban van.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rfer	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Eser	Paur	Bbar	Author
1995.12.28.	3	4	2	8	1	-	-	2	4	29	PP
1996.03.03.	2	4	2	10	-	2	-	-	5	5	PP
1996.12.28.	3	4	2	15	2	-	-	1	1	10	PP
1997.02.03.	6	3	3	17	1	-	-	-	3	10	PP
1997.11.29.	3	3	12	12	3	-	-	-	3	6	PP
1997.12.27.	3	2	11	8	2	-	-	1	2	3	PP
1998.03.14.	3	2	11	20	3	-	2	-	1	6	PP
1998.12.28.	4	3	10	23	-	1	-	-	7	21	PP
1999.12.29.	3	6	12	18	2	-	-	1	7	24	PP
2001.12.27.	4	5	25	25	1	-	-	-	9	27	PP
2002.02.23.	3	4	28	53	2	-	-	-	5	10	PP
2002.12.28.	4	5	29	33	-	-	-	3	9	62	PP
2003.03.02.	2	3	31	60	5	-	-	-	8	2	PP
2004.01.03.	3	6	23	39	3	-	-	1	5	28	PP
2004.02.28.	3	7	29	36	2	1	-	-	8	3	PP
2005.01.04.	2	8	39	31	2	1	-	-	8	2	PP
2005.03.02.	3	9	38	38	-	-	1	-	10	6	PP
2006.01.03.	2	6	39	17	3	-	-	1	5	11	PP
2006.03.08.	3	8	37	27	6	-	-	-	5	-	PP

30. táblázat. Megfigyelési adatok a Kislódi bányaváratból.

Table 30. Data of visual observations in Kislőd, bauxite mine.

Egyéb adatok:

Dátum/ date	Rfer	Rhip	Mmyo	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Mbra	Ppip/ pyg	Eser	Nnoc	Nlei	Paur	Paus	Bbar	Author
1996.07.22.	4	-	1	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	PP
1997.07.23.	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	PP
1998.07.11.	D	V	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	3	PP
1998.07.19.	V	D	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	PP
1998.08.19.	-	-	4	-	5	1	2	1	-	-	2	-	-	2	-	37	PP
1999.06.16.	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-	2	-	2	PP
1999.07.19.	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	PP
2002.08.28.	-	-	3	-	9	-	5	2	-	-	8	1	-	16	-	65	PP
2003.07.20.	-	-	5	2	-	-	-	1	-	-	8	-	-	-	-	2	PP
2004.08.23.	D	-	4	-	13	-	8	-	-	-	1	-	1	1	-	23	PP
2005.09.12.	F	D	3	1	2	-	3	-	-	-	1	1	-	6	-	12	PP
2006.09.04.	-	-	10	-	5	-	5	-	-	1	1	D	-	2	-	18	PP

31. táblázat. A Kislódi bányavágnánál végzett hálózások eredményei.
Table 31. Data of mist-nettings at Kislöd, bauxite mine.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Korábban a rendszeres bejárás a bányában maradt anyagokért zavarást jelentett. Emiatt le is zárták nem egyszer a bejáratot. Ez rendeződött, mert az anyagok elfogytak, a bejárat pedig végleges és jó lezárást kapott. A tervek között szerepel egy információs tábla kihelyezése is.

Bújó-lik

Település: Ajka (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Padragi-víznyelő barlangja, Padragi-víznyelőbarlang, B-1-es víznyelőbarlang, Bújólik víznyelőbarlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4430-12

UTM-kód: XN91C2

Tszf.: 365 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete nummuliteszes középső-eocén mészkő, összjáráthossza 208 m. A közelmúltig bontás, kutatás alatt álló, erősen zavart barlang. Ennek befejeztével jó adottságú denevérszállásnak ígérkezik. A bejárata hasadékszerű, befelé menet veszélyesnek látszik, valójában kötél nélkül is leereszkedhetünk benne. Lezárása nincs. Szűk járatok és kanyonszerű, oldott termek váltják lent egymást.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Myotis sp.	Paur	Bbar	Author
1996.03.02.	1	15	-	2	-	-	-	-	PP
1996.12.27.	1	11	1	-	-	-	-	-	PP
1997.12.27.	2	9	-	-	1	-	1	-	PP
2004.01.03.	-	11	2	-	-	-	1	3	PP
2005.03.02.	2	16	1	-	-	1	-	1	PP
2006.03.08.	3	23	2	-	-	-	-	1	PP

32. táblázat. Megfigyelési adatok a Bújó-likből.
Table 32. Data of visual observations in Bújó-lik Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mdau	Mbec	Mbra	Paur	Bbar	Author
1994.09.01.	-	-	4	-	1	3	2	PP
2006.09.05.	D	3	1	2	-	3	4	PP

33. táblázat. A Bújó-liknál végzett hálózások eredményei.
Table 33. Data of mist-nettings at Bújó-lik Cave.

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Author
1991.06.02.	1	-	GyCs
1991.08.11.	-	1	GyCs
1991.10.05.	-	2	GyCs
1991.10.24.	1	9	GyCs
1991.11.23.	-	9	GyCs
1991.12.07.	1	10	GyCs
1991.12.08.	-	8	GyCs
1991.12.14.	-	9	GyCs
1991.12.15.	-	10	GyCs
1991.12.22.	-	10	GyCs
1991.12.29.	-	12	GyCs

34. táblázat. Gyurman Csaba 1991. június 2-a és 1991. december 29-e közötti R. hipposideros és M. myotis megfigyelései a Bújó-likból.
Table 34. Data of visual observations of R. hipposideros and M. myotis in Bújó-lik Cave by Csaba Gyurman between 2.06.1991. and 29.12.1991.

1993. december 9-én a sokkal biztosabb fajismerettel rendelkező Régensperger Tamás járt a barlangban és 8 pld. közönséges denevért, 2 pld. kis patkósdenevért valamint 1 pld. vízi denevért jegyzett fel.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: A kutatások végeztével, a zavarás csökkenésével várhatóan nőni fog denevérvédelmi jelentősége. A bejárat elég ijesztő látvány ahhoz, hogy ne kelljen ezen a helyen lezárással akadályozni a denevérek mozgását.

Pokol-lik

Település: Ajka (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Buvó-lik, Bujó-lik, Savanyú Jóska barlangja, Padragi Pokol-lik

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4430-405 (ideiglenes!)

UTM-kód: XN91D1

Tszf.: 365 m

Leírás: A barlang befoglaló kőzete nummuliteszes középső-eocén mészkő, teljes járáthossza 18,9 m. Valójában egyetlen nagy, enyhén lejtős, teremszerű járat széles szádával.

Megfigyelési adatok: 35. sz. táblázat

Egyéb adatok: -

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Turistaút és lépcsősor vezet fel hozzá, ezért nyilván erősen látogatott. Ennek is lehet következménye a szerény teelő denevérállomány, de nem kizárt, hogy eredendően sem jelentős teelőhely. Szerkezetéből, lejtéséből adódóan hideg, ezt a megfigyelt fajok is alátámasztják. Véleményem szerint legcélszerűbb ennek a barlangnak a

látogatható funkcióját megtartani, hiszen ilyenre is szükség van. (út és lépcső nélkül kevesen vállalkoznának felmászni hozzá.)

Dátum/date	Mmyo/bly	Mdau	Paur	Bbar	Author
1996.03.02.	5	1	1	-	PP
1996.12.27.	1	-	-	-	PP
1997.12.27.	4	-	-	-	PP
2004.01.03.	1	-	1	2	PP
2004.02.28.	-	-	1	-	PP
2005.03.02.	1	-	1	-	PP

35. táblázat. Megfigyelési adatok a Pokol-likből.
Table 35. Data of visual observations in Pokol-lik Cave.

Inotai karsztvízakna

Település: Várpalota (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Inotai 2. sz. karsztvízakna, Karsztkút

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4421-79

UTM-kód: BT83C4

Tszf.: 156 m

Leírás: Egykor karsztvíz kitermelésére szolgáló mesterséges üreg, mely természetes járatrészeket is keresztezett. Két 40 m körüli, függőleges akna vezet le a vízszintes járatokba, melyek összhosszúsága több száz méter. Az aknákat összekötő, hidegebb, rövid „főág” mellett jórészt álló levegőjű, meleg oldaljáratokból áll. A nehéz megközelíthetősége miatt lent a kis patkósdenevéreken kívül csak alkalmilag van más faj, denevérfaunája szegény, de létszáma jelentős. Védetté nyilvánítása folyamatban van.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Reur	Rhip	Paur	Paus	Author
1996.03.01.	1	22	3	1	PP
1996.10.19.	-	27	-	-	PP
1996.12.29.	-	26	-	3	PP
1997.12.01.	-	50	-	-	PP
1997.12.29.	-	19	-	1	PP
2001.12.28.	-	82	-	4	PP
2002.02.16.	-	48	-	1	PP
2002.12.25.	-	88	-	-	PP
2003.03.08.	-	43	-	-	PP
2003.11.07.	-	126	-	-	PP
2004.02.26.	-	104	-	-	PP
2005.03.03.	-	62	-	-	PP
2006.01.07.	-	96	-	-	PP

36. táblázat. Megfigyelési adatok az Inotai karsztvízaknából.
Table 36. Data of visual observations in Inota, karst water shaft.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Paus	Author
1996.07.09.	2	2	PP
1996.09.08.	21	-	PP

37. táblázat. Az Inotai kasztvízaknál végzett hálózások eredményei.
Table 37. Data of mist-nettings at Inota, karst water shaft.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Az itt élő kis patkósdenevér kolónia folyamatos veszélynek van kitéve. Korábban illetéktelenek jártak le többek között denevérekért is, szórakoztatási céllal (társaságban elengedték őket). A behatolások miatt az önkormányzat rendszeresen, előre bejelentés nélkül eltömedékeli, lebetonozza. Hogy a denevérek eddig még nem pusztultak bent tömegesen, az csak a dacoló érintetteknek köszönhető, akik nagyon rövid idő alatt újra feltörik. Ugyanők azonban mulatozással, tűzgyújtással veszélyeztetik az állatokat. Szerencsére van egy kábelcsatorna, ami az ügyes kis patkósdenevér számára még éppen átrepülhető. Ilyen körülmények között él a Bakony legnépesebb kis patkósdenevér telelő kolóniája, és a kevés szülőkolónia egyike. Megoldási javaslatunk nincs.

Kincsesi altáró

Település: Kincsesbánya (Fejér megye)

Egyéb elnevezések: -

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: -

UTM-kód: BT93B4

Tszf.: -

Leírás: Egykori bauxitbánya szállítógátája, több száz méter egyenes alagút, mely 2-3 m magas és széles is. Betonidomkövel biztosított és biztosítás nélküli szakaszok váltakoznak, a falakat mindenütt sötétszürke por borítja. Oldalfülkék vannak, elágazás csak a végén található, legbelül széndioxidos, huzat észlelhető. Jelentősége a közönséges denevérek szempontjából volt nagy, amíg a közelben létezett egy 150 példányos szülőkolónia (azóta kizárták őket). Néhány éve magántulajdonba került, azóta többször eltömedékelték a bejáratot, de azt mindannyiszor kibontotta valaki. Így is előfordult denevérpusztulás (3 pld. kis patkósdenevér). Közönséges és kis patkósdenevérek telelőhelye, nászidőszakban is van csekély forgalma. Egy itt jelölt közönséges denevér Kislődön a bányában is megkerült egyszer.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/bly	Mdau	Paur	Author
2002.02.24.	3	3	1	1	PP
2005.12.05.	4	5	-	1	PP

38. táblázat. Megfigyelési adatok a Kincsesi altáróból.
Table 38. Data of visual observations in Kincses, adit.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mdau	Eser	Paur	Author
1996.07.10.	2V	-	-	-	-	PP
2003.07.23.	1	8	1	5	3	PP

39. táblázat. A Kincsesi altárónál végzett hálózások eredményei.

Table 39. Data of mist-nettings at Kincses, adit.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Ígéretes hely, de beavatkozást igényel. Nemcsak a bejáratot kellene véglegesen ráccsal lezárni, de belül búvóhelyeket, kapaszkodási lehetőségeket kéne kialakítani, hiszen a nagyon poros falak nem alkalmasak, csak helyenként erre. A denevérek ismerik, így várhatóan betelepülne. A huzat okának felderítése fontos feladat. A tulajdonossal fel kell venni a kapcsolatot, és ápolni érdemes.

Mecséri robbanóanyag-raktár

Település: Mecsér (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: -

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: -

UTM-kód: BT84A4

Tszf.: -

Leírás: A balinkai szénbányához tartozó robbanóanyag-raktár, ennek megfelelően két bejárata van, közte a nagyjából U-alakú járat merőleges törésekkel labirintusszerű. A falak téglával borítottak, ki vannak fugázva, így kevés a búvóhely, rés. A teljes járáthossz 100 m felett van, felmérve nem lett. Néhány éve magántulajdonba került, ekkor eltömedékelték a bejáratokat sok teherautónyi anyaggal. Jelenleg sem ember, sem denevér számára nem járható.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/bly	Mnat	Paur	Paus	Bbar	Author
1996.12.29.	-	-	-	1	1	-	PP
2000.03.05.	2	1	-	-	-	-	PP
2001.12.30.	-	-	2	-	3	3	PP

40. táblázat. Megfigyelési adatok a Mecséri robbanóanyag-raktárból.

Table 40. Data of visual observations in Mecsér, explosive depository.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Paur	Bbar	Author
1996.09.09.	1	3	PP

41. táblázat. A Mecséri robbanóanyag-raktárnál végzett hálózások eredményei.

Table 41. Data of mist-nettings at Mecsér, explosive depository.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Az egyik bejáratot feltétlenül meg kéne nyitni, mert zavarással egyáltalán nem veszélyeztetett, ideális szálláshely lenne. Denevérállománya nem volt kiemelkedő, de zavartalanság esetén biztosan betelepülne. Megnyitása esetén a

magántulajdon ellenére rácsos lezárás lenne szükséges. Bent búvóhelyek kialakítását, kint a szellőző-kürtök lezárását kellene még megoldani.

Ereszes-zsomboly

Település: Hárskút (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Homod-tetői-barlang, H-1, Homoród-tetői-barlang, Danaidák-barlangja

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4411-19

UTM-kód: YN12B2

Tszf.: 424 m

Leírás: Széles töbor aljában kis aknával kezdődik, majd szűk vízszintes és tág függőleges járatok egymás utáni láncolata a barlang, mely időszakosan láthatóan nyel vizet. Hossza 28, mélysége 16 méter. Jelentőségét denevéreink szempontjából még nem ismerjük.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo/bly	Mdau	Author
2005.01.04.	1	1	1	PP

42. táblázat. Megfigyelési adatok az Ereszes-zsombolyból.

Table 42. Data of visual observations in Ereszes Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mmyo	Mdau	Mbec	Nnoc	Paur	Author
2004.08.19.	D	1	2	2	1	4	PP

43. táblázat. Az Ereszes-zsombolynál végzett hálózások eredményei.

Table 43. Data of mist-nettings at Ereszes Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Turista út nem vezet hozzá, nem könnyű megtalálni, viszont bejárni sem. Így aztán nem tűnik veszélyeztetettnek, nem igényel beavatkozást sem.

Öreg-köves-víznyelőbarlang

Település: Nagyvázsony (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Macska-liki III. sz. víznyelő barlangja, M-4-es víznyelőbarlang, Gyúrközös-nyelő, Csemete-kerti-víznyelő, Ménesakol-árki 4.sz. víznyelő barlangja, Öreg köves-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4430-9

UTM-kód: XN91C4

Tszf.: 414 m

Leírás: Nagy töbor alján több bejárattal nyílik a bent összefüggő rendszer, melynek összáráthossza mára eléri a 270 m-t. Jelenleg is aktívan kutatott, feltárás alatt áll, denevéreinek vizsgálata csak a közelmúltban kezdődött el. A telelő adatok biztatóak, legújabbban pedig egy nászidőszaki hálózás közepesen erős denevérnászt mutatott. A hely bakonyi léptékben jelentős denevérszállás.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Mmyo/bly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Eser	Paur	Paus	Bbar	Author
2005.03.02.	2	-	2	-	-	2	-	1	4	PP
2006.03.08.	-	1	3	1	1	-	4	-	2	PP

44. táblázat. Megfigyelési adatok az Öreg-köves-víznyelőbarlangjából.
Table 44. Data of visual observations in Öreg-köves Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mbly	Mdau	Mnat	Mbec	Mmys	Paur	Bbar	Author
2006.09.06.	D	1	10	7	8	1	7	1	PP

45. táblázat. Az Öreg-köves-víznyelőbarlangjánál végzett hálózások eredményei.
Table 45. Data of mist-nettings at Öreg-köves Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Elsődleges zavaró hatás a barlang feltárása, kutatása, turizmussal nemigen érintett. Sajnos itt kedvezőtlen tapasztalatok voltak, télen találtunk visszaakasztott, véresre sebzett pisze denevért, otthagytott barlangi overallban meghúzódtott kései denevért. A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége elmondása szerint a legtöbb teelő állatnak szállást nyújtó járatban nem terveznek bontást. A jövőre nézve meg kell állapítani itt is a más denevéres helyeken érvényben lévő korlátozást a téli időszakra. Más védelmi intézkedés nem látszik szükségesnek.

Gyenes-pusztai-barlang

Település: Hárskút (Veszprém megye)

Egyéb elnevezések: Gy-7, Zsivány-barlang, Szentgáli-barlang

Közhiteles barlang-nyilvántartási azonosító: 4411-12

UTM-kód: YN03C3

Tszf.: 273 m

Leírás: Varázslatos bejáratú denevérszállásról van szó, amennyiben a barlang egy középkorú bükk tövében, a gyökerek között nyílik kényelmes szádával. Rövid lejtő után egy vízszintes felső járatra, és egy tovább lejtő alsó járatra ágazik, utóbbi végén oldott, gömbüst mennyezetének látszó kis terem van. A járatok összes hossza mindössze 20 m. A barlangban rengeteg a csont, nagyon sok állat használhatta rejtekül. Felépítéséből adódóan meglehetősen hideg hely, amit az itt teelő denevérfajok is mutatnak.

Megfigyelési adatok:

Dátum/date	Rhip	Mdau	Myotis sp.	Paus	Author
2005.03.01.	-	3	1	-	PP
2005.12.05.	3	2	-	1	PP

46. táblázat. Megfigyelési adatok a Gyenes-pusztai-barlangból.
Table 46. Data of visual observations in Gyenes-pusztai Cave.

Egyéb adatok:

Dátum/date	Rhip	Mdau	Mbec	Paur	Author
2004.08.24.	D, V	1	1	3	PP

47. táblázat. A Gyenes-pusztai-barlangnál végzett hálózások eredményei.
Table 47. Data of mist-nettings at Gyenes-pusztai Cave.

Irodalmi adatok: -

Veszélyeztető tényezők, védelmi intézkedések: Térképen is szerepel és rendkívül nyilvánvaló helyen van – a gyenes-pusztai volt erdészház mellett –, nagyon könnyen bejárható barlang. A 100 m-nél is közelebb lévő régi épületben kis patkósdenevér szülőkolónia van, a teelő példányok minden bizonnyal innen származnak. Zavartalansága esetén lehetséges, hogy az egész kolónia itt telelne, de ennek a fajnak megvannak a tradicionális és védett teelőhelyei, emiatt felesleges a gyönyörű bejáratot lezárással elcsúfítani.

Összefoglalás

A Bakony földalatti szálláshelyein élő denevérállomány jellemzőinek legtömörebb összefoglalása, hogy kis létszámú, de fajgazdag. Nincsenek ezres kolóniák, mint a Bükkben, vagy más hegyvidékeinken, de más területen nem tapasztalhatóak ilyen magas fajszaomok, amik nem csak egy-egy, hanem sok barlangra jellemzőek. Pozitívan befolyásolják az eredményeket a nászidőszaki hálózások, amik vitathatóan a barlang vagy bánya denevéreit mutatják, de meggyőződésünk szerint ezek az állatok a hely miatt gyűlnek ott és akkor össze, vagyis a hely hiányában másutt lennének, következésképpen az adott hely denevérei. Így összesítve nem ritka a Bakonyban a 10 faj feletti reprezentációjú hely sem. 100 példány feletti teelő közössége csak 8 helynek van, a legnagyobb, valaha észlelt példányszám mindössze 351 állat (Csengő-zsomboly), a legnagyobb, télen egyszerre megfigyel fajszaom 10 faj (Hajszabarnai Pénz-lik). Nyáron a földalatti szállások az Inotai karsztvíz-akna kivételével szinte üresek. Erős a barlangkutató hegységben, ezáltal egyre több ismert barlang van illetve egyre hosszabban ismertek a barlangok. A mesterséges üregek száma is jelentős a megszűnőben lévő bányászati következtében. Ugyanakkor elég erős emiatt a zavarás is. A jelentős barlangoknak hozzávetőleg a fele le van zárva, a feltérés ritka. A jövőben további néhány helyen lezárást kell készíteni vagy javítani. Az állományok fajösszetétele, a fajok egyedszamarányai nem változtak jelentősen az utóbbi 15 évben. Kimutatható csökkenés a nagy Myotis-fajok esetében van, a kis patkósdenevér állománya viszont határozottan erősödik. A nagy patkósdenevér várhatóan ki fog pusztulni a hegységből, a hosszúsárnyú denevér a '80-as években vált tömeges fajból alkalmi előfordulóvá. Jellegzetes címerfajok a hegységben a pisze denevér (az egyik leggyakoribb barlangi előforduló), valamint a horgasszörű denevér (a Csengő-zsomboly európai viszonylatban is kiemelkedő szálláshelyük).

Köszönetnyilvánítás: E munkában felhasznált adatok gyűjtéséhez nagyon sokan sok módon hozzájárultak. A felméréseken velünk voltak: Abdai Éva, Andor Beáta, Barti Levente, Boldogh Sándor, Dombi Gizella, Dombi Imre, Fehér Csaba Endre, Forrány Csaba, Földvári Mihály, Galambos István, Gecse Tímea, Godzsa Péter, Gyebnár János, Hettman Andrea, Kiss Ádám,

Kocsi Xénia, Korbély Barnabás, Kózsás Vendel Attila, Lakat Ferenc, Lovászi Péter, Márton Gábor, Máté Balázs, Mészáros József, Mireider András, Molnár Andrea, Molnár Miklós, Nagy Zoltán, Nardai Sándor, Péter és Gergely, Német Tibor, Primusz József, Régensperger Tamás, Sinka Gábor, Somay Gergely, Somogyvári Orsolya, Staudinger István, Szabó Huba, Szabó László, Szántó László, Szolga Ferenc, Szücs Erzsébet, Takács Attila, Vágner Norbert, Vesztergom Norbert, Zsebők Sándor és még sokan mások. A munkát anyagilag, helyi, terepjáróval, szellemileg és lelkileg támogatta a Bakonyi Természettudományi Múzeum (Zirc), itt külön köszönet illeti Kasper Ágotát, Galambos Istvánt, Harmat Beátát (és férjét, Horváth Ferencet), Barta Zoltánt, Kutasi Csabát, Szurgyi Zsuzsát. Köszönet a Pangea Egyesület kollektívájának, akik éveken át társaink voltak, otthont adtak a Bakonyban, ugyanígy a zirci ciszterci testvéreknek (néhai Vilmos atya, Jusztin atya) is hálával tartozunk. Köszönet Forrágy Csabának, hogy számtalan dologban, a Környezetvédelmi Minisztériumnak, hogy anyagilag támogatta a felméréseket. Köszönet a Balatoni Nemzeti Parknak (Cservenka Juditnak, Korbély Barnabásnak, Primusz Józsefnek, Zábrák Károlynak), a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak (külön is: Juhász Mártonnak), a Bakonybéli és Farkasgyepői Erdészetnek (Korn Ignácnak), a VERGA erdészeinek (Istenes Józsefnek és Kirkeszner Tamásnak), a Bakonyi Bauxitbánya Kft-nek (külön is: Károly Ferencnek), Müller István arborétumvezetőnek (Zirc), Vigh József kerületvezető erdésznek támogatásukért. Külön köszönet az Alba Regia Barlangkutató Csoportnak, hogy befogadtak a Bakonyba, elláttak szállással, hasznos információval. Szentgáli bejutásainkat Móri Lajos és Buchwald Bernadett, majd Tóth József segítette, később Schafer István Zsolt és a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége, akiknek szintén köszönet. Feleségem, Molnár Andrea nemcsak itthon viselte, hanem nászhálózási rekordok naplóvezetőjeként a bőrén is érezte a munka következményeit.

Irodalom

Ilosvay, Gy. & Szitta, T. 1980. A zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum gerinces (Vertebrata) gyűjteménye. A Veszprém Megyei Múzeumok közleményei. 15, Veszprém